TENTAMEN MEDICUM

DE

CANTHARIDUM HISTORIA AC USU.

QUOD,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

GULIELMI ROBERTSON, S. S. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,

Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto,

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

GULIELMUS ALEXANDER,

BRITANNUS.

Prid. Id. Junii, hora locoque solitis.

Ex simplicitate decus. QUINT.

EDINBURGI:

Apud BALFOUR, AULD, et SMELLIE,

Academiae Typographos.

M,DCC,LXIX.

4

VIRO ILLUSTRISSIMO,

SENATORI PRÆCLARO,

GEORGIO ONSLOW,

ARMIGERO,

CUJUS NOMEN,

OB EXIMIA PATRIS OFFICIA,

IN CONVENTU

SENATUS BRITANNICI POPULARI

OLIM PRAESIDIS INCLYTI;

NEC NON OB PLURIMA IPSIUS

REIPUBLICAE UBIQUE SEDULO PRAESTITA,

IN HONORE PERPETUO HABEBITUR;

OB MULTA BENEFICIA IN SE COLLATA,

DISSERTATIUNCULAM HANCCE,

PARVULUM ANIMI GRATI TESTIMONIUM,

DICATAM VOLUIT

GULIELMUS ALEXANDER.

TENTAMEN MEDICUM

DE

CANTHARIDUM HISTORIA AC USU.

I

OMNIA inter auxilia, ad morbos humani generis depellendos tentata, haud ulla frequentius quam cantharides applicata ſunt. At, quamvis in omnibus fere morbis ſtadiiſque morborum adhibeantur; indicationes tamen ab auctoribus de earum uſu prolatae, vel paucae, vel ambiguae ſunt, et vix ſatis rem adeo obſcuram elucidant.

II.

Has ob rationes, animus fert, quantumvis operi impar, pauca de cantharidibus disserere. At, priusquam hoc aggrediar, ordo requirit, uti aliquid de earum historia dicam.

III.

Cantharis officinarum, Meloe vesicatorius, alatus, viridissimus, nitens, antennis nigris, Linnaei, insectum est colore caeruleo vel aureo fulgens. 'In Italia et 'America Boreali cantharides dantur, 'alatae a Columno depictae, quae in fruti-'cibus ramisque arborum versantur, tota 'nocte fulgentes, hoste quodam adveni-'ente cito evolant, ut arbor flammis ac-'censa videatur *.'

* Amœnitat, Acad, tom. 3. p. 331.

IV.

IV.

CANTHARIDES primo ab Hiſpania nobis adlatae fuerunt; et inde Muſcae Hiſpanicae nuncupantur. Hodienum etiam non ſolum eo regno, ſed etiam in Gallia, Italia, diverſiſque Germaniae locis, inveniuntur. Temporibus vernis praecipue apparent, et in populis fraxiniſque habitant. Fumo aceti necantur. Recentes pice liquida redolent. In os acceptae, inſipidae primum; ſed poſtea acrimonia ſua pungunt. Paucos in annos ſervatae, ſponte in pulverem reſolutae ſunt. Et hoc, ex multis animalculis quae in corporibus ſuis naſcuntur, et quibus paſcuntur, accidit. Quae etiam animalcula oculo armato plane conſpicere poſſumus *.

* Vid Newman.

SUB

V.

Sub primum medicinae diluculum, inter medicamenta ſimplicia cantharides receptae fuerunt; et Hippocrates ipſe dicit, ſe eas ad urinae fluxum promovendum dediſſe: Sed poſt ejus tempora multa jam ſecula elapſa fuiſſe videntur, priuſquam poteſtatem earum veſicantem homines invenerint. Archigenes enim, qui non multos annos ante Galenum floruit, primus dicitur qui hoc memoriae prodiderit.

VI.

Sed quamvis ille primus artem veſicandi cantharidum ope docuerit, ex Plinio tamen, qui circiter 30 annos ante eum floruit, clare conſtat, quod hanc antiquiores non prorſus ignorabant. 'Ad 'viti-

'vitiliginem (inquit) et cantharidum ru-
'tae foliorum duabus partibus, in ſole
'donec formicet cutis tolerandae ſunt;
'poſtea fovere, oleoque perungere, neceſſa-
'rium, iterumque illinire, idque facere
'caventes exulcerationem multam *.'
Sed quomodo acciderit, ut CELSUS, qui forſitan circiter 20 vel 30 annos poſt ARCHIGENEM vixerit, licet diverſis in locis de cantharidibus loquatur, nihil de earum virtutibus dixerit, cum de epiſpaſticis tractat, haud explicari poſſit.

VII.

GALENUS, qui poſt ARCHIGENEM floruit, et diverſas ab eo ſententias citavit, ſine dubio cantharides poteſtatem veſicandi habere non ignoravit. An vero hoc non memoriae prodiderit, quia inutile vel nocivum ſaluti judicavit, in tenebris relictum eſt.

* Plin. Hiſtor. Natural, lib. 30. cap. 13.

VIII.

VIII.

Aretaeus Cappadox, qui ante Galenum a quibusdam chronologis, ut alii volunt, postea vixisse dicitur, non solum more antiquorum cantharides quasi escharotica, sed etiam quasi vesicatoria, applicavit, viresque earum hunc in finem saepius quam vetustiores tentavit *.

IX.

Oribasius, post Aretaeum proximus, de earum ad cutem vesicandam virtute locutus est. Vixit enim Romae, Juliano Imperatore. Baglivius †, in dissertatione sua de usu et abusu vesicantium, dicit, Arabes primum vires cantharidum vesicatorias detexisse: Sed, ni fallor, hallucinatur;

* Friend histor. med.

† Bagliv. de us. et abus. vesicant.

natur; quoniam hiſtoria memoriae tradit, eas jamdudum in uſu fuiſſe antequam ſcientia medicinae in Arabiam tranſlata fuerit.

X.

Ab Oribasii, ad Alexandri Tralliani tempora, 170 fere anni elapſi ſunt quibus nihil de cantharidibus traditum fuit. An vero Alexander hanc praxin quaſi a morte revocaverit, an ſolummodo latius exemplo ſuo diffuderit, hiſtoria non docet. Sed quomodocunque haecce res ſeſe habeat, nil refert; quoniam inter omnes ſatis conſtat, modum veſicandi cantharidum auxilio magis exinde valuiſſe *.

* Le Clerc, Hiſtoire de la Medicine.

XI.

XI.

ALIQUI, hujus auctoritate inducti, statim abhinc eas applicare ausi sunt. Sed, uti omnibus fere novis accidit, laudarunt hanc praxin nonnulli, nonnullique vituperarunt. ADOLPHUS OCCO, qui circiter annum 1560 floruit, cantharides ne in pera quidem gestari sineret, cum quendam, qui eas ita gestasset, sanguinem minxisse constaret; et non multos post annos, pars maxima medicorum eas summa cum cautela adhibuisse videtur, quippe qui aliquid veneni in iis latere crediderint. *

XII.

ANNO 1570, pestis horribilis Venetas Pataviamque

* Verulamius, cantharides naturam causticam rodentemque ab arboribus dulcioribus quibus pascuntur traxisse, dicit. Sylva sylvar.

Pataviamque vaſtavit. HYERONIMUS MERCURIALIS, qui hanc fuſe accurateque deſcripſit, inter omnia tentata remedia, vel ad morbum praecavendum vel depellendum, cantharides maxime conducere dicit.

XIII.

TEMPUS vero, quo de cantharidibus dijudicatum erat, non multo poſt intervenit. Anno 1590, 'Piſauri peſtis erupit, ita ut Urbinantium dux univerſis 'ſcholae Patavianae medicos conſulen'dos cenſuerit, quo melius invaleſcenti 'malo occurreretur; ſed iis inter ſe de 'remediorum veſicantium praeſertim 'commoditate diſſentientibus, HERCULES 'SAXONIA, ut ſententiam ſuam tuere'tur, de phaenigmis, quatenus ad febres 'peſtilentes curandas pertineant, diſputa'tionem edidit. Hinc tantae de ea re 'turbae coortae ſunt, ut ſumma medico-

'rum diſſentione certaretur. Adverſa-
'rium agmen duxit ALEXANDER MAS-
'SARIAS, acriterque veſicantia impugna-
'vit, tum quod emulatione quadam duc-
'tus SAXONIAM, utpote aetate minorem,
'non tulerit, tum quod non niſi in
'veterum veſtigiis ſtare voluerit; quid
'autem melius ab homine ſene prae-
'judicatiſque opinionibus occupato ſpe-
'randum, qui ſe cum GALENO malle er-
'rare, quam cum recentioribus vera ſen-
'tire, gloriatus eſt?'

XIV.

'SED omnia quae contra diſputata
'ſunt refutavit SAXONIA, libellis tribus
'de veſicantium uſu editis; et ab hoc ita-
'que tempore conſuetudo invaluit, ut
'inter veſicantia principem locum tene-
'rent cantharides *.' Et hodienum etiam
apud Britannos in omnibus morbis

* Friend de veſicant.

qui

qui in hac insula saeviunt earum usum ubique fere periclitantur.

XV.

CANTHARIDUM PRAEPARATIONES.

MEDICAMENTA ex hisce insectis confecta pauca quidem sunt atque simplicia. In Pharmacopoeia, tum Londinensi cum Edinburgensi, emplastrum epispasticum exhibetur, ita ex cantharidibus aliisque compositum, ut cuti firmiter adhaereat. In Pharmacopoeia Londinensi unguentum etiam epispasticum praescriptum est. In Edinensi quoque unguentum mitius ac fortius, quorum prius ex cantharidum extracto, posterius ex insectis ipsis, conficitur; haec unguenta, praecipue ad fluxum puris a locis per vesicatoria jam ulceratis servandum, exhibentur.

XVI.

Has praeter praeparationes, tincturam etiam cantharidum praescribunt, quae, licet in usum internum praeparari videatur, si ex spiritu vini muscisque tantum composita esset *, forsitan ad dolores rheumaticos amovendos, ac membra frigida califacienda, externe admota multum prodesset.

XVII.

Quamvis autem haecce tinctura in remedium internum saepissime assumpta sit ; insecta tamen ipsa in eundem finem a medicis quibusdam aliquando propinata fuerunt ; necnon et ab auctoribus egregiae famae in hanc speciem morbi

* Tinct. cantharid. Pharmacop. Edinensi, balsamo Coapib. et cochinella composita est.

venerei

venerei (quae vulgo *gleet* dicitur) multum celebrata ſunt; et, camphora admiſta, itidem ad ulcera in veſica urinaria detergenda multum aeſtimantur; multique etiam interne aſſumpta in diverſis aliis morbis prodeſſe dixerunt; et hoc, ſi fidem tot nominibus tam claris dare poſſumus, haud inficiandum eſt.

A N A L Y S I S.

XVIII.

REMEDIORUM natura effectuſque, ſi rite praeſcribere velimus, diligentiſſime obſervanda. De quibus igitur, quod ad cantharides, ordine dicam.

XIX.

MULTI, vim ſtimulantem cantharidum ſali alkalino cauſtico ineſſe, ſenſerunt. Sed nulla, niſi ab igne coactae ſint, principia ſalina edunt: Valido quidem igne

igne ſal alkalinum volatile omnibus ab animalibus, animaliumque partibus, obtinetur; et ſal etiam ipſiſſimi generis a cantharidibus tantum habere poſſumus.

XX.

Cantharides aqua coctae extractum gelatinoſum praebent; idemque, ſi reſina ab eo ſeparata ſit, iners vapidumque devenit, nec vellicandi nec ſtimulandi poteſtatem retinet.

XXI.

Spiritibus fermentatis maceratae, reſinam acrem maleque olentem edunt; haec cuti applicata dolorem excitat, citoque in veſiculas cutem attollit. Inde ea pars cantharidum ſola videtur eſſe quae poteſtate veſicandi praedita eſt.

XXII.

Igne aperto diſtillatae, ſpiritum urinoſum, oleum empyreumaticum, et ſal volatile, praebent, caputque mortuum relinquunt. Per hanc patet analyſin, quod acrimoniam ſuam vireſque agendi non a ſalibus volatilibus deducunt. Quinetiam ſal hujuſmodi copioſius multis ab aliis rebus veſicandi poteſtate non praeditis impetrare poſſumus.

XXIII.

Quandoquidem haec analyſis operationem cantharidum, rem adeo obſcuram, haud multum expedire valuit; ideo, uti melius intelligatur, oculos in effectus ab iis ſaepiſſime productos convertamus.

XXIV.

Ratio operandi ab Effectibus deducta.

Primus cantharidum effectus, cutem veſicare et ſerum a vaſis ſubcutaneis elicere.

cere. Et hunc effectum semper producunt, si partibus sentientibus admotae sint; hic autem a viribus stimulantibus oriri videtur; sicuti idem ab omnibus stimulis observatur. Etenim aqua fervida et alia quae fortiter irritant haec vasa auctam seri quantitatem expellere cogunt. Quod, cum exitum patulum per poros non habet, cuticulam a cute vera dilacerat, et in vesiculas sublevatam exasperat.

XXV.

Alter earum effectus, circuitum sanguinis augere; quod itidem a viribus stimulantibus oriri videtur. Sed hoc, licet plerumque, attamen non semper, a vesicantibus evenit. At vero, si stimulorum natura effectusque exploretur, et vires stimulantes cantharidibus concedantur, eas motum fluidorum solidorumque plerumque augere omnino consequetur.

XXVI.

Vesicantia ſanguinis velocitatem ſemper minuere, momentumque ejus augere, nonnulli ſenſerunt; hoc autem, cum obſtructiones ſtimulo ſuo aperiunt, reactionemque vaſorum auferunt, forſitan accidit. Sed quomodo aliter fiat, haud facile explicandum eſt. A poteſtate quoque dolorem excitandi quam partibus ſentientibus admota ſemper exercent, hoc etiam ulterius probari poteſt. Nam dolor, ſi non adeo acutus ſit ut vires exhauriat, ſanguinis momentum celeritatemque plerumque accelerare conſuevit. Et idem ſine dubio a dolore per cantharides excitato inſequitur. Veſicantia quoque, partibus ſenſibilioribus magis quam partibus quae minus ſenſilitate gaudent, applicata ſanguinis circuitum augere compertum eſt. Unde liquet dolorem acutum pulſuſque celeritatem rationes inter ſe fere reciprocas habere.

XXVII.

Cantharides etiam vim ſanguinis cohaerentem ſolvere nonnulli cenſuerunt; obſtructiones vaſorum minimorum relinire experientia quotidiana docuit; ſani hominis ſanguinem liquefacere, nondum experimentis patuit. Utcunque tamen, propter acrimoniam earum et obſtructiones ſolvendi vim, epiſpaſtica, in omnibus morbis quibus ſanguis nimis a quacunque cauſa dilutus ſit, parca manu applicare prudentia ſuadet.

XXVIII.

Hos praeter effectus, alii nonnunquam obſervantur; ſed ancipites ſunt, magiſque a corporis habitu, rebuſque contingentibus, quam a cantharidum viribus, pendere videntur.

XXIX.

Auctores inter ſe diſcrepant, an aliqua cantharidum particula in ſanguinem devehatur. Epiſpaſticum capiti recenter tonſo applicatum, cuticula forte abraſa, ſtranguriam efficit: Et vaſorum tenuiorum obſtructiones cantharidum tinctura perſaepe reſolutae ſunt; inde eas vel in lymphatica vel ſanguinea introire videretur. Certant etiam, an cantharides ſtimulo ſuo, an vi reſolventi, obſtructiones recludant. Non noſtrum eſt tantas componere lites: Sed forſitan et vi reſolventi et ſtimulanti agunt.

XXX.

Indicia de Cantharidum Uſu ab Effectibus deducta.

Ab effectu cantharidum, ſeri ſcilicet ejectione prius memorata, non multum, ni fallor, levaminis exſpectandum eſt. Nam clare

clare conſtat, omnia evacuantia datam fluidorum noſtrorum quantitatem tantummodo emittere poſſe, nec partem relictam in melius attemperandi aliquam poteſtatem habere; unde inſequitur, ſi cuncti corporis humores morbo mutati ſint, evacuantia, quatenus evacuantia, haud multum adjuvare.

XXXI.

At ſi obſtructio in aliquam corporis partem inciderit, veſicantia parti quam proxime applicata, praecipue ſi vaſa partis affectae ſero viſcido infarciantur, quaſi evacuantia et reſolventia prodeſſe queunt.

XXXII.

Si attente vires in veſicando atque circulationem augendo quas habent veſicatoria inſpiciamus, aliqua exinde utiliſſima de eorum uſu indicia exhaurire poſſumus.

mus. Nam quibus in morbis torporem, pulſuſque debilitatem, totius vel alicujus corporis partis hebitudinem, invenimus, haec ſymptomata plane veſicantia indicant. At inter torporem pulſuſque debilitatem quae ex natura exhauſta, et ex viſciditate fluidorum, partiumque hebitudine, oriatur, caute diſcriminandum eſt; ſub priore veſicantia fugienda, poſteriore vero applicanda ſunt.

XXXIII.

At Practicos inter aliquos, cum vires deficiunt, et natura exhauſta jam morbo cedere incipit, uti reviviſcat per veſicantia nonnunquam elaboratum eſt. Sed parum exinde levaminis adhuc vidimus. Nam cum aeger morbo ſuccumbit, viresque proſternuntur, pulſuſque arteriarum haud explorare poſſumus, quid faciant veſicantia? Nihil prorſus, niſi quod animal moribundum ſtimulis ſuis excitent,

tent, adſtanteſque incautos fallant. Per hoſce conatus aeger debilior potius quam validior ſemper evadit, et refocillantibus magis quam ſtimulantibus natura jam fracta indiget.

XXXIV.

A cantharidum ſtimulo et circulationis augendae poteſtate patet, in omnibus morbis ubicunque ſanguinis celeritas momentumque nimis augetur, veſicantibus interdici. Sed huic regulae diverſae occurrunt exceptiones.

XXXV.

Vesicantia nunquam celeritatem, ſemper momentum, ſanguinis augere nonnulli ſenſerunt; at, quatenus obſervationibus edoctus ſum, ſaepiſſime utrumque augent. Lateri dolenti quidem in peripneumonia pleuritideque applicata,

ta,

ta, non nisi momentum augent. Sed etiam in hisce morbis, paucis horis post earum applicationem elapsis, circulatio febrisque accenditur; postea vero minuitur.

XXXVI.

Si sanguinis motus, a stimulo generali per totum corpus disseminato, nimis augetur, vesicantia penitus prohibentur; sin a stimulo particulari, indicantur.

XXXVII.

Indicationes vesicantia spectantes, in febribus delirio stipatis, a stimulo quoque cantharidum deducendae sunt. Nam deliria saepe a causis multifariis et adversis oriri videntur, e. g. delirium, quo aeger in febribus inflammatoriis corripitur, sedes in membranis cerebri inflammatis habere censetur: In febribus autem lentis nervosisque ab earundem partium

tium obſtructionibus pendere exiſtimatur.

XXXVIII.

Deliria itaque in duas ſpecies omnino dividi poſſunt: Harum prima *Furioſa* vocetur, qua aeger, quaſi convulſionibus correptus, luctatur, exclamat, indomitorumque more ſeſe geſtat. Delirium, huic vicinum, frequentius a nimia vini ingurgitatione inductum eſt; et procul dubio a circulatione per vaſa cerebri nimis aucta nervorumque irritatione illius oritur: Sin autem delirium utrumque ſymptomatibus ſuis ita conſentiat, nonne inſequatur utrumque etiam cauſam eandem agnoſcere.

XXXIX.

Secunda etiam ſpecies *Debilis* appelletur, qua aeger potius gravedine oppreſſus

preſſus, ac ſtupore correptus, quam animo concitatus videtur. Sub prima ſpecie laborantibus, veſicantia nociva eſſe putantur, ut quae ſanguinis circuitum jam nimis rapidum augerent, ſtimulum partibus jam nimis incenſis infigerent, nervoſque jam nimis diſtenſos laceſſerent.

XL.

SUB ſpecie ſecunda, eorum utilitatem et theoria et experientia monſtrat; quoniam aegrum a ſtatu torpido perſaepe excitant, momentumque ſanguinis, plerumque ſub hoc ſtadio nimis debile, augent.

XLI.

HOC quoque commodum a cantharidum viribus ſtimulatricibus habetur, nempe quod animum a ſtimulo partem ſenſibiliorem, ad ſtimulum fortiorem partem minus ſenſibilem afficientem, deducunt:

cunt: Sed omnibus ſtimulis proprium eſt; et nonnunquam, eum in finem, ſtimulum fortiorem quam cantharides ſuppeditant, neceſſario uſurpare coacti ſumus.

XLII.

Ex hiſce pateret, quod in omnibus morbis, inſenſilitate ac torpore ſtipatis, veſicantia, ſi partibus ſenſibilioribus applicata ſunt, optime votis reſponderent. Nam talibus in morbis vi ſtimulante maxime forſitan agunt: Porro etiam, quod poteſtate ad obſtructiones topicas ſolvendas praedita ſunt, experientia clare conſtat. Hae autem obſtructiones, ſi ab humorum algore aut lentore viſcido naſcuntur, feliciter hac ratione perſaepe ſanantur.

XLIII.

Quod autem ad obſtructiones topicas tractandas pertinet, hoc praecipue ſuaderemus,

deremus, uti omnibus in morbis, quibus per diathesin sanguinis inflammatoriam, aut totius corporis irritabilitatem, non vetantur, vesicantia applicentur: At vero in glandularum tumoribus, et iis qui jam ad suppurationem vergunt, haudquaquam adhibeantur.

XLIV.

Interdum occurrunt morbi, quibus et diathesis inflammatoria et sanguinis momentum multum ingravescit, dum interea partium obstructiones, quas vesicantibus amovere optamus, adhuc supersunt: In hisce vero, summo opus est judicio consilioque; et quatenus aegri saluti conveniat, febrem ad obstructiones solvendas accendere, medicum sedulo secum perpendere oportebit.

XLV.

Hactenus non nisi monita ac praecepta generalia ad usum vesicantium proponere

ponere conatus ſum. Nunc particularia quaedam, ab experientia propria auctoribuſque deducta, aggredior.

XLVI.

Morbi ſpeciales in quibus Veſicantia indicari videntur.

Dum pulmones quavis de cauſa ſero viſcido infarciuntur, aegerque exinde anhelatione corripitur, multum veſicantia proſunt. In pleuritide quoque loco dolenti, poſt debitas evacuationes, applicata, maxime valent, et tuto citoque obſtructiones abſolvunt, doloremque ſublevant.

XLVII.

In rheumatiſmo chronico, nec non in dolore iſchiadico, multum laudantur veſicantia partibus affectis admovenda. An vero cauſa rheumatica vi reſolventi cantharidum, an ſtimulo motuve oſcillatorio

latorio aucto, tollatur, adhuc in tenebris latet, et forsitan latebit.

XLVIII.

In affectibus paralyticis, vesicatoria ex cantharidibus confecta, impedimenta viscida glutinosa, vi resolventi stimulantique attenuant, motumque languentem exsuscitant: Sin aeger, jam morbo exhaustus, sensusque vitalis jam prope extinctus sit; tum demum vesicantia frustra applicantur; nec stimulant nec vesiculas nunc attollunt.

XLIX.

In hac specie apoplexiae, quae a lenta fluidorum spissitudine oritur, nullum magis adfert levamen remedium: Sin oritur morbus a vasculis encephali sanguine distentis, nullum magis nocivum medicamentum videtur.

L.

In epilepſia quoque multi veſicatoria capiti applicare ſuaſere; multique potius fonticulos laudavere, eoſque epiſpaſticis antecellere judicarunt.

LI.

Vesicatoria ad variolas ſublevandas olim multum uſurpata fuerunt; et nuperrime, quidam medicus admonuit ut ea cruribus brachiiſque ante eruptionem exanthematum applicentur, et ſeri fluxus a locis ulceratis per morbi decurſum hoc modo ſervetur. Sed de hac re nihil ex proprio penu proferre poſſumus.

LII.

In aſthmate, ſive quidem bronchia vel eorum glandulae onerentur, ſive pulmones oedematoſi fiant, ſive a viſcida indole

ſanguinis,

ſanguinis, vel nervorum ipſorum affecti-one, oriatur morbus, optime valent veſi-cantia.

LIII.

In morbo melancholico, cum fluida ſpiſſa et glutinoſa evadunt, et vaſorum actio languet, nec non in mania ſine febre, interdum attentionem animi quaſi revocant, vires deſidioſas excitant, circu-lationem, ſecretioneſque exinde ejectas, augent promoventque.

LIV.

Symptomata febrilia in quibus veſi-cantia indicantur hoc opuſculo haud omnia enumerare poſſumus; ſed ea praeci-pue in comate, delirio depreſſo, anxietate, deſidiaque ſolidorum fluidorumve, ſco-pum attingere videntur: Haec vero a cau-ſis admodum diverſis oriuntur, variiſque aliis ſymptomatibus conjunguntur; non temere

temere itaque eis ubique credendum; at, quoties pulſu debili parvoque a fluidorum ſpiſſitudine nervorumve inſenſibilitate comitata ſunt, proſunt veſicantia.

LV.

PERLONGUM et difficile eſſet, omnes alios ordine recitare morbos, in quibus veſicantia ab auctoribus laudantur; et multa adhuc non effata de earum virtutibus reſtant: At qui plura addiſcere voluit, diſſertationem a Doct. PERCIVAL nuper editam inſpiciat, qua fuſius eleganterque hanc rem tractavit, et multo cum labore ſententias variorum auctorum collegit.

FINIS.